

Evliya Çelebi'nin bilhassa yurt içinde yaptığı geziler sonunda muhteşem eser olan «Seyahatname» yi meydana getirdiğini hepimiz biliyoruz.

Söylenir; Evliya Çelebi bir gece rüyasında Resül-ullah Efendimiz Sallallahu aleyhi ve sellem'i görür, «Şefâat Resul-ullah» diyeceği yerde, «Seyahat ya Resül-ullah» der. Duası kabul olunur, bu arada kendisine gezilerinde gördüklerini yazması ilham edilir. Böylece meşhur «Seyahatname» meydana gelmiş olur. Bu eser, yalnız halk için değil, ilmi çalışma yapanlar için bile büyük bir kaynak olmuştur.

Bu sebepler dolayısıyla, Turizm ve Tanıtma Bakanlığınca her sene bir Evliya Çelebi günü veya haftası yapılması üzerinde durulmasını gönülden arzu ediyoruz. Hatta böylesine büyük bir zâtı dünyaya tanıtmakta da fayda mütalaa ediyorum.

Muhterem senatörler;

İkinci temas etmek istediğim husus, İstanbul'da Ayasofya Müzesidir.

İstanbul'da Ayasofya Müzesi var. Önce kilise imiş. Fatih Sultan Hazretleri, İstanbul'u, Cenabı Hakkın inayeti ve Peygamber Efendimizin himmetleriyle kahraman askerlerinin gayretiyle fethettikten sonra, Ayasoyya'yı camiye çevirmiş ve bunu hediye etmiş. İlelebet ibadette kalması için de vasiyette bulunmuştur. Her ne sebeple ise, İsmet Paşa Hükümeti zamanında müze haline getirilmiştir. Acaba, bugün turistlerden ne kazanç sağlıyoruz bundan? Tekrar cami haline getirirsek ne kaybederiz? Bu halde, benim kanaatimce, harici turistler azalmayacağı gibi dahili turistler de artacaktır.

Kültür Bakanlığı Turizm Bakanlığı ve Devlet Bakanlığı elele vererek, Ayasofya'nın tekrar ibadete açılması hususunda bir netice istihsal ederlerse, İstanbul'u bize hediye eden Fatih'in ruhu şâd olacak. İstanbul'un fethedileceğini müjdeleyen Peygamberimizin ruhaniyeti memnun olacak, Müslüman Türk Milleti de bu hizmeti yapanlara minnettar kalacaktır.

Bu arada, hiç olmazsa Heyeti Umumiyesi ibadete açılmazsa bile, bir kısmının ibadete açılması hususunda Turizm Bakanının da ön ayak olmasını bilhassa istirham ediyorum.

Malümüâliniz, önümüzdeki sene büyük İslâm Kongresi Türkiye'de yapılacaktır. İslâm memleketlerinden gelecek olanlara Ayasofya'yı biz müze olarak değil de, bir cami olarak, hatta ışıklandırılmış ve birçok turistlerin de dikkatini çekecek şekilde aydınlatılmış vaziyette gösterilirse, bundan büyük bir fayda mülâhaza ediyorum. Turizm Bakanlığının bunun üzerinde durmasını istirham ediyorum.

Sözlerime burada son verirken; Turizm ve Tanıtma Bakanlığı Bütçesinin memleketimize ve değerli personeline hayırlı uğurlu olmasını Cenabı Hak'tan niyaz eder, saygılarımı sunarım.

BAŞKAN — Teşekkür ederim Sayın Paket.

Muhterem arkadaşlarım; görüşmekte olduğumuz Bütçe üzerinde grupları ve şahısları adına söz alan sayın üyelerin konuşmaları bitmiştir.

Sayın Bakan, konuşmak istiyor musunuz efendim?

TURİZM VE TANITMA BAKANI LÜTFİ TOKOĞLU (Kocaeli) — Müsaade ederseniz efendim.

BAŞKAN — Rica ederim, buyurun efendim.

Sayın Bakan, konuşma süreniz bir saattir, buna sorulara vereceğiniz cevap süresi de dahildir efendim.

TURİZM VE TANITMA BAKANI LÜTFİ TOKOĞLU (Kocaeli) — Sayın Başkan, değerli senatörler;

Muhterem Heyetinizin bana bu gece en büyük lütfu, derin vukufunuz ve derin tecrübenizle elde etmiş olduğunuz samimi tenkitlerinizi Bakanlığımıza ve bizzat bana tevcih etmeleriniz olmuştur. Bu sebepten cümlenize teşekkürlerimi arz ederim.

Sayın Başkan;

Hemen ifade etmek isterim ki, 4 saate yaklaşan bir zaman içerisinde turizm hakkında yapılan konuşmalar, yalnız turizmin gelir getirir tarafını ortaya koymuştur. Müsaade ederseniz ben Turizm Bakanı olarak, turizmin yalnız gelir getiren bir mekanizma olmadığını, bilakis milletleri birbirine yaklaştırmak suretiyle kardeşlik duygularını kamçılayan, örf ve âdetleri, medeniyeti, misafirperverliğini birbirlerine sunmak suretiyle sulh ve huzura vasıta olan hareketler olarak telâkki ediyorum. Bu sebepten turizm faaliyetlerini bir olarak değil, iki ile çarparak kıymetlendirmek istiyorum.

Bu düşüncenin sahibi olduğum için, Bakanlığa atandığımın hemen ilk ayında 1975 turizm mevsimini açarken, bu senenin, «turizm seferberlik yılı» olmasını temenni etmiştim. Sayın Cumhuriyet Halk Partisi Sözcüsü arkadaşım, benim bu sözümü yerine getirmediğimi ifade ettiler. Kanatlerine samimiyetle saygı duyarım. Yalnız, ben bu duyguyu ve bu taahhüdü yerine getirdiğim kanaatindeyim. Müsaade ederseniz onun kısa bir ispatını yapmak istiyorum.

Önce, biraz evvel de arz ettiğim gibi, zihniyet değiştirilmiştir. Kamu kuruluşlarıyla Bakanlığım arasında bir koordinasyon meydana getirilmiştir. Turizm hareketlerini kıymetlendirmek için, turizme yardımcı